

elegedett, a mezőt járta, vagy a csőszel beszélgetett az esti tűz mellett. Benne élt faluja népi világában. Közelről ismerte a parasztokat. Belelátott a szívükbe, követni tudta gondolkodásukat.

“A nyelv struktúrája már a gyermekkorban alakul ki” – írja később Mikszáth. Az ő gazdag írói nyelve is szülőföldje dal- és mesekincseiből szívta jellegzetes ízét, zamatát, ettől kapta az élőbeszédre emlékeztető közvetlen természetességét. “Elbeszélni nem a regényíróktól tanultam, hanem... a magyar paraszttól” – vallja magáról évek múlva. A Palócföldről így írt: “A tündérvilág se szebb tán, a Kelet gyöngyei se bájolóbbak.”

Az elbeszélések, karcolatok országgyűlési képviselői élményeiből születtek. Mindent megfigyelt, emlékezetében elraktározott. Gyermekkori emlékei, újságírói élményei, a parlamenti események, választókerületében szerzett tapasztalásai, ismerősöktől, képviselőktől, újságíróktól hallott történetek, érdekes újsághírek – mind-mind művek anyagává formálódtak benne.

Egész életén át a hazaszeretetet vezette. Amikor írói munkásságának 40. évfordulóját ünnepelték, jubileumi beszédében ezt mondta: “Én már körülbelül megírtam, ami én bennem volt. Megírtam azzal a tudattal, hogy ezért nem jár nekem semmi külön érdem, hiszen azért, mert az ember az anyját szereti, még sohasem dicsértek meg senkit. Én csak a hazámat szeretem.”

(Hegedűs András: *Legkedvesebb íróim*)

1. Hova köti gyermekkkora az író? .....
2. Miért csavargott el az iskolából? .....
3. Kiket keresett fel legszívesebben visszatérve szülőfalujába? .....
4. Miből merítette ízét, zamatát írói nyelve? .....
5. Kit tartott mesterének írói munkásságában? .....
6. Mihez hasonlítja szülőföldjét? .....
7. Miből merítette karcolatainak anyagát? .....
8. Mi volt írói munkásságának motivációja? .....

X. Olvasd el figyelmesen a szöveget, majd végezd el a feladatokat!

Portugália szerepe a földrajzi felfedezésekben

A portugál hajósok fokozatosan haladtak előre Afrika nyugati partjain. Áthaladtak az Egyenlítőn, majd Bartolomeo Diaz elérte Afrika déli csúcsát. A siker azt a reményt keltette a portugálokban, hogy e fok után továbbhaladva tengeren jutnak el Indiába. Királyuk emiatt adta a dél-afrikai csúcsnak a Jóreménység-fok nevet. A reményt beváltó hajós Vasco da Gama volt: 1498-ban Afrikát körülhajózva elérte India nyugati partjait.

A portugálok fegyverrel igázták le az indiai fejedelmeket. Kereskedelmi támaszpontokat létesítettek India partjain és Délkelet-Ázsia más részein. A fűszereket a bennszülöttektől potom áron szerezték be, gyakran egyszerűen kirabolták őket. Egyes szigeteken a lakosságot is kiirtották vagy rabszolgává tették. A Dél- és Kelet-Ázsiával folyó kereskedelem – néha 700-800%-os – hasznát a XVI. században Portugália tartotta kezében. Lisszabon Európa legforgalmasabb városai közé emelkedett.

Az Indiába vezető tengeri út megismerése óriási eredmény volt a világkereskedelem történetében.

A Szezi-csatorna megépítéséig Európa fő kereskedelmi forgalma Vasco da Gama útvonalán bonyolódott le.

1. Párosítsd a fogalmakat a magyarázattal!

a) forgalom	b) remény	c) fokozatosan
d) potom	e) leigáz	f) haszon
- A) részletekben, kisebb szakaszon, fokozatosan végbemenő
  - B) erőszakkal hatalma alá vet valakit
  - C) igen kis összegű
  - D) anyagi előny, nyereség
  - E) az adásvétellel kapcsolatos cserék összessége, folyamata
  - F) biztató kilátás, lehetőség

Párok: .....